24. 3. 2026

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu

Nejvyšší správní soud ve věci Medin odmítl konstrukci zneužití práva u běžných nákladů na reklamu a vyslal jasný signál, že pokud je služba skutečně poskytnuta a slouží podnikání, nelze z ní jen kvůli podezřelým okolnostem „vyvodit“ zneužití daňového práva. Rozsudek přináší důležité vymezení objektivní podmínky testu zneužití práva a současně jasně sděluje, že u běžných nákupů zboží či služeb bude v souvislosti s daní z příjmů právnických osob jen výjimečně přicházet v úvahu zneužití práva.

Princip zneužití práva v daňové praxi vychází z § 8 odst. 4 daňového řádu, podle něhož se při správě daní nepřihlíží k právnímu jednání, jehož převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového předpisu.

Test zneužití práva má přitom dvě podmínky, které musejí být splněny současně. Objektivní podmínka je dána tehdy, pokud jednání formálně odpovídá zákonu, ale vede k získání „nezamýšlené“ daňové výhody odporující smyslu právní úpravy. Subjektivní podmínka potom spočívá v tom, že hlavním nebo převažujícím účelem jednání bylo právě dosažení této daňové výhody. Pokud jedna z podmínek chybí, zneužití práva nelze dovodit.

Zásadní je rovněž to, že splnění obou podmínek prokazuje správce daně, nikoli daňový subjekt. Je tedy na daňových orgánech, aby unesly důkazní břemeno ohledně existence nezamýšlené daňové výhody i ohledně převládajícího daňového motivu.

Skutkový stav a argumentace stran ve věci Medin

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 21 Afs 139/2025 ze dne 6. února 2026 (Medin), je významný tím, že se institut zneužití práva tentokrát posuzoval v souvislosti s běžnými náklady na reklamu, nikoli v kauzách úrokových nákladů (korunové dluhopisy) či přeměn korporací, kde judikatura dosud častěji dopadala negativně pro daňové subjekty. Nejvyšší správní soud zde naopak rozhodl ve prospěch daňového subjektu.

Předmětem sporu byly výdaje na reklamu v letech 2015 až 2017. Reklama spočívala v propagaci stěžovatelky jako hlavního partnera basketbalového klubu BK Pardubice. Smluvně plnění zajišťovala britská společnost (pro účely tohoto článku ji nazvěme jako společnost „A“), která byla nositelem reklamních práv, zatímco samotnou propagaci realizoval basketbalový klub BK Pardubice prostřednictvím stejnojmenné společnosti.

Daňové orgány připustily, že reklama byla fakticky realizována a mohla plnit hospodářský účel. Současně však tvrdily, že celá struktura plateb představuje umělé schéma sloužící k vyvedení peněz a snížení daňového základu u stěžovatelky mělo představovat onu neoprávněnou daňovou výhodu.

Daňové orgány dále upozorňovaly na to, že stěžovatelka v posuzovaném období zaslala zhruba 14 mil. Kč společnosti A, která následně převedla přibližně 13 mil. Kč další britské společnosti (pro účely tohoto článku ji nazvěme jako společnost „B“), vlastněné předsedou představenstva

stěžovatelky, a z těchto prostředků byly dále prováděny další převody na jeho soukromé účty i hotovostní výběry. Daňové orgány tak ve výsledku tvrdily, že reklama byla jen vedlejším produktem, zatímco skutečným cílem bylo snížení daňového základu a získání nezdaněných příjmů pro spojenou osobu, a to zejména pro předsedu představenstva stěžovatelky.

Stěžovatelka naopak zdůrazňovala, že reklama jí přinesla ekonomický užitek a že snížení základu daně je standardním důsledkem § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů (tj. standardním důsledkem daňové uznatelnosti nákladů). Stěžovatelka současně poukazovala na to, že cena reklamy nebyla v řízení posuzována ani jako nadhodnocená.

Krajský soud přesto žalobu zamítl a přiklonil se k závěru, že objektivní i subjektivní podmínka zneužití práva byla splněna, přičemž zdůraznil personální propojení a tok peněz ke spojené osobě.

Závěry Nejvyššího správního soudu a jejich význam pro praxi

Nejvyšší správní soud zdůraznil, že objektivní podmínka zneužití práva je splněna jen tehdy, pokud daňový subjekt získá daňovou výhodu odporující smyslu právní úpravy. V projednávané věci však daňové orgány netvrdily ani neprokazovaly, že by reklama byla neúčelná, uměle vytvořená či ekonomicky nesmyslná, tedy že vynaložené náklady na reklamu jsou jinak řečeno daňově neuznatelné. Naopak připustily, že plnění bylo realizováno a skutečně mohlo sloužit k podnikání stěžovatelky.

Jestliže náklady skutečně mohly přispět k podnikání, tj. k dosažení, zajištění či udržení zdanitelných příjmů, pak takové snížení základu daně nepředstavuje podle Nejvyššího správního soudu „nezamýšlenou“ výhodu, ale zcela běžný důsledek zákona. Nejvyšší správní soud proto uzavřel, že objektivní podmínka zneužití práva naplněna nebyla a **zároveň zdůraznil, že u běžných nákupů zboží či služeb bude zneužití práva v oblasti daně z příjmů právnických osob přicházet v úvahu jen výjimečně.**

§ 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů je totiž podle Nejvyššího správního soudu formulován široce a sám obsahuje svůj účel – výdaj musí sloužit k dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Pokud tuto funkci skutečně plní, bude velmi obtížné tvrdit, že zároveň materiálně popírá smysl zákona a tím pádem že je jím dosažena nezamýšlená daňová výhoda. Nejvyšší správní soud navíc připomněl, že daňové právo disponuje jinými nástroji pro řešení excesů, například úpravou základu daně u transakcí mezi spojenými osobami podle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, a že zneužití práva má být aplikováno až jako prostředek *ultima ratio*.

Závěr

V dané věci proto Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství a věc vrátil k dalšímu řízení s tím, že objektivní podmínka zneužití práva splněna nebyla.

Rozsudek Nejvyššího správního soudu představuje důležité ujištění, že institut zneužití práva nemůže sloužit jako univerzální korektiv každé podezřelé transakce, ale jen jako výjimečný zásah tam, kde jsou zákonné podmínky skutečně prokázány správcem daně.

JUDr. Michal Gola, LL.M.
Advokát
Senior Associate

RÖDL
Platnéřská 191/2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 236 163 111
e-mail: michal.gola@roedl.com

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?
- Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc březen 2026
- Převodní ceny v judikatuře a sporech se správcem daně
- Nový daňový režim ESOP v České republice od roku 2026. Posun k ekonomické realitě a mezinárodním standardům?
- Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu
- SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR
- Mezinárodní dožádání a lhůta pro stanovení daně: kritéria účelnosti, věcnosti a včasnosti v judikatuře
- Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná
- Nová úprava kvalifikovaných zaměstnaneckých opcí
- Silná koruna: jaké dopady má posilující koruna na české firmy
- Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc únor 2026